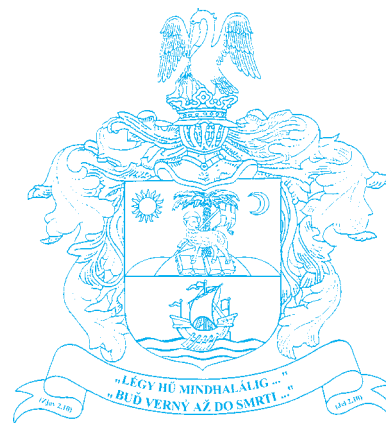

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XC. évfolyam

10. szám

2019. október

Ára 35 cent

A HŰSÉG MINDANNYIUNKAT KÖTELEZ

„A szeretet és hűség ne hagyjon el tégedet...” (Péld 3,3)

Az októberi hónap folyamán sok olyan történelmi eseményről hallunk, amely az elődök kitartásáról, áldozatvállalásáról szól. Hűségükre gondolunk, és hálával emlékezünk. Az elődök hithez, nemzethez, népünk történelmi örökségéhez való hűsége kapcsán gondolnunk kell arra is, hogy hűségük sokszor életük feláldozásához vezetett.

Népünk és hitünk hőseinek az áldozata azonban semmi esetben sem volt hiábavaló. Minden egyes csepp vér a jövő nemzedékéért, értünk hullott a földre. Ide sorolható Zwingli Ulrichnak a reformáció védelmében bekövetkezett halála Kloster Kappelnél, a pozsonyi vértörvényszéken elítélt protestáns lelkészek és tanítók gályarabsága, de ugyanígy az 1848/49-es, az '56-os, a '68-as, vagy akár a '89-es áldozatvállalások is, amelyek alkalmával sokan életüket áldozták egy igaz ügy mellett.

Azért is fontos erre figyelniünk, mert egyre inkább azt tapasztaljuk, hogyan laposodik el minden olyan, korábban szentnek vallott érték és meggyőződés, amely a hitbéli és nemzetbéli örökség megőrzéséről és továbbadásáról, ezekhez való hűségről szól. Hogyan válik viszonylagossá, vagy – így is mondhatnánk – „languossá” az egyház, a keresztyénség, a hazaszeretet, a család és a nemzeti lét fogalma ebben a globálissá váló világban? Ha komolyabban megfigyeljük, akkor könnyen felfedezhetjük, hogy ez a viszonylagosság nem biztosít szilárd alapokat az egyéni és közösségi léthez, sőt kaotikus állapotot teremt az egyén és a közösség életében, ami újabb tévutakat, zsarnokoskodást és kismizmizést hozhat.

A példabeszédekből kiemelt igeversek azt helyezik a szívünkre, hogy a hűség egy nagyon fontos, áldásokat termő emberi magatartás, a hűtlenség pedig minden esetben áldatlan viszonyokat

teremt. Szeretet nélkül vagy más alapokon, mint a szeretet, csupán érdekek szülehetnek, nem pedig hűség. Ennek tudatában különböztethetjük meg az érdekek által vezérelt látszatkitartást vagy a szeretetből fakadó, őszinte, áldozatvállaló hűséget, odaadást.

A példabeszédek összekapcsolja a két fogalmat: „a szeretet és hűség ne hagyjon el téged”. Ha van bennünk szeretet Krisztus és az egyház, a nemzetünk és a családjunk iránt, akkor tudunk áldozatot hozni, akár erőn felül is, mert tudjuk, hogy mindent Istentől kaptunk.

Pozsonyban 1674. május 5-én 300 felvidéki protestáns tanítót és lelkészt kényszerítették hitvallásuk visszavonására, vagy ítélték halálra. A halálos ítéletet nemzetközi nyomásra a Habsburgok végül gályarabságra változtatták. A hatvannégy gályarabságra ítélt hitvalló közül sokan meghaltak a Nápoly és Trieszt felé vezető út során, melyet az elítéltek gyalogosan, bilincsekben és láncokban tettek meg. Amikor a reformációra emlékezünk, akkor emlékeznünk

kell arra a hűsége is, mely túlmutat az emberi gyarlóságon, a porból és hamuból lévő, mulandó emberi léten. Arra is gondolnunk kell, hogy a gályarabságra ítélt hűségükkel micsoda áldozatot hoztak értünk, a jövő nemzedékéért! Kötelességünk ezt méltányolni, ehhez az áldozathoz hűségessé lenni, hiszen ma sem nézhetjük tétlenül mások odaszánását, nyugtázva, hogy ők majd hordozzák a terheket, imádkoznak, templomba járnak helyettünk is, vagy fenntartják az egyházunkat. A hűség mindannyiunkat kötelez, még azokat is, akik csak kívülről érzik magukat, hiszen lehet, hogy éppen atyáink emlékét, nagyapáink áldozatvállalását és hithűségét tapossák bele a sárba azzal, hogy hűtlenek az atyai örökséghez. Ha egykor elfogadtuk

Szarvas László

Folytatás a 1. oldalról

az általuk megteremtett anyagi és lelki örökséget, vagy akár azt is, hogy nehezebb körülmények között még nagyobb áldozatokat tudtak hozni, akkor áldásos lenne ránk nézve, ha tettekkel követnénk mi is mindazt, ami ezt lehetővé tette: a hitükhöz

való hűségüket, református tartásukat, a szolgálatkészséget és a testvéri közösséget! Bizzunk Istenben, mert az ehhez szükséges erőt és kitartást Jézusban már elkészítette számunkra!

Palcsó Attila

WITTENBERG

Október utolsó napja már.

A látóhatár

fénylő napkeltet ígér:

„Az igaz ember hitből él...”

Az a korszakváltó hajnal

megajándékozta a világot:

Szöveget és kalapácsot

adott egy szerzetes kezébe.

...Amíg a vártemplomhoz ér:

„az igaz ember pedig hitből él...”

– suttogja, még csak önmagának,

de az egész világnak

szól attól kezdve az üzenet,

a kapura kiszögeezett hitvallása sok

éjszakának...

A kinyitott szent Bibliának

fölsímt igazsága beszél:

„Az igaz ember hitből él!”

...mert fújt a Szél

azon a kora reggelen,

nem maradt többé rejtelem,

hogy Isten szereti a világot

önmaga adott váltságot érte

Fia halála által!

S mert Ő mindent megfizetett,

azért nem lehet elveszett,

senki, aki hisz Benne!

Hisz, szeret és remél...

„Az igaz ember hitből él!”

Lukátsi Vilma

AZ ARADI BITÓFÁK (1849. október 6.)

(Részlet)

Meglátogatlak rémes éjjelen

A' hősök lelke itt leng körülem.

Por az - mit itt a' földnek méhe zár

De a' dicső-hatalmas szellemek

Ott lengenek a' nemzetek felett

Mindegyik itt van még, körünkben jár.

Buzdítanak a' kitartásra

Készítenek tetterőre

Ha újra zendül: Állj ki nép

A' síkra, indulj előre:

Meglátogatlak, hisz alattad pihennek

Függött hősei a' elárult nemzetnek

A' szellem, mit el nem ölhetének

Eljár ide,

A' gyászat a' nép e' sír fölé

Sóhaj szárnyakon rakja le...

Pap Gábor, 1879. október, Komárom

Örökkévaló Istenünk, Mennyei Édesatyánk a Krisztus Jézusban!

Hálaadással borulunk le előtted a tőled kapott életünkért, földi időnkért. Köszönjük, hogy bölcsen és irgalmasan vezetsz bennünket. Köszönjük ajándékaidat, lehetőségeinket és mindazt, amire szereteted hatalmával eljuttatsz bennünket. Köszönjük, hogy megbocsátod megbánt és megvallott bűneinket, hogy hosszúútúró, kegyes Isten vagy ezerzig. Köszönjük, hogy Lelkessel újjá tudsz teremteni, és örök életre szóló gazdagsággal ajándékozol meg bennünket.

Mindenségnek Istene! Magasztalunk örökké igaz igédért, melyet évezredek óta azért adsz, hogy élni tanuljunk abból. Köszönjük, hogy élő hitünk lehet egyszerűült Fiadban, akinek értünk vállalt kínhalálában és dicső feltámadásában győztesse teszel bennünket.

Légy áldott Urunk, hogy általunk megrontott történelmünket üd-

vösségünk megszentelt eszközeként kínálod! Köszönjük, hogy Szentlelked tüzével lángra lobbantottál megannyi szívet, evangéliumod hűségese hirdetőivé tettél életeket, és bennünket is hitvallóid sorába hívogatsz. Bocsásd meg, amikor igéd népeként fásultak, kiüresedettek, némák vagyunk!

Könyörülj rajtunk, Istenünk! Adj bibliás hitet, hogy elkötelezetten tudjuk szolgálni dicsőségedet! Gerjessz bennünk vágyakozást, hogy személyes életünk legteljesebb reformációját Megváltó Krisztusunktól kérjük, várjuk és fogadjuk el napról napra! Csak így lehetünk érdemtelenül is érdemes követeid önámítva tévelygő világunkban. Mindazonáltal egyedül Tiéd legyen mindenért a dicsőség! Ámen.

Y.Z.

REFORMÁCIÓ

Október 31. a reformáció napja. Már a 16. században többen úgy érezték, hogy hálaadással tartoznak a reformáció áldásáért. Ezek közé tartozott Bugenhagen (1485–1558), Pomeránia reformátora is, ugyanis ő már az egyes tartományok részére szóló rendtartások összeállításakor gondolt erre az emlékünnepre. Az 1500-as években különféle jelesnek számító dátumokat, napokat vettek számításba, mint pl. Luther születésnapja (november 10.), halála napja (február 18.), az Ágostai Hitvallás átadásának napja (június 25.). Október 31-ét, a 95 tétel kifüggesztésének napját II. János György (1613–1680) szász választófejedelem javasolta 1667-ben, és lassan ez a nap terjedt el. A lutheránusok ezen a napon Róm 3,21–28 igeszakaszt olvassák, különös figyelemmel az „Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből” igeversre, mely Luther irányadója volt. A reformátusok ekkor templomi ünnepséget is tartanak, visszaemlékezve a reformátor ősökre.

Traveler

Számos gyülekezet azonban az október 31-hez legközelebb eső vasárnapon szokott megemlékezni a reformációról. Ez sokszor egybeesik az újborért való hálaadás napjával. „A szőlő a legrégebben termesztett kultúrnövények egyike a búza és a rizs mellett, vagyis egyidős az emberiséggel. A kenyér az, amely nap

mint nap ott van az asztalunkon, és a bor az, amely az ünnepet teszi szebbé.” – írja Gál Zoltán az Istenem szeresd a világot! című könyvében. A múlt felidézése mellett fontos a reformációnak a jelen és a jövő számára hordozott üzenete is, a „semper reformanda”-elv!

Fritz Beke Éva

OLVASÓLÁMPA |

MICHAEL W. GOHEEN: KERESZTYÉN MISSZIÓ MA

Magyar ajkú olvasóink számára talán ismerősen cseng a kanadai református lelkipásztor, dr. Michael W. Goheen neve, aki 2015 óta Magyarországon is tart a lelkészek számára missziológiai továbbképzéseket. Goheen hét éven át tartó lelkipász-

tori szolgálat után a kilencvenes évektől oktatóként működik. A Keresztyén misszió ma című kiadvány hosszú, kitartó munka eredménye, mely a missziológia alapjaival szeretné megismertetni olvasóit. A könyv négy fő részre tagolódik. A bevezetésből megtudjuk, mi a misszió, milyen változásokon ment keresztül az évszázadok folyamán, miért van szükség a paradigmaváltásra. Az egyes részek végén lévő összegzést követően az ajánlott szakirodalom megnevezésén kívül megvitásra ajánlott kérdések, kidolgozásra javasolt témákat is talál az érdeklődő. A bevezetés utáni három részben – Bibliái és teológiai szempontok, Történelmi és aktuális reflexiók, Korunk missziójának meghatározó kérdései – a szerző részletesen fejti ki az egyes témaköröket. Rámutat az egész Szentírás – egyrészt megváltástörténeti, másrészt irodalmi eszként történő – tanulmányozásának fontosságára, mert többnyire csak a misszióval foglalkozó, ún. elszigetelt bibliai szakaszokat szokták előtérbe helyezni. Az

első rész egyik fejezetében a misszióról kialakult elképzeléseket járja körbe, majd a végén így foglalja össze: „Ahhoz, hogy az egyház hitelesen és hűségesen végezze misszióját, minden nemzedéknek vissza kell térnie a Bibliához, szigorú és friss teológiai reflexiókat kell végeznie a misszió természetéről és tartalmáról, valamint más központi témákról...” A második rész fejezetei rámutatnak a világ minden táján hasonló missziológiai problémák jelenlétére, noha az összefüggések mindenütt az adott helyhez köthetők. A harmadik részből kiderül, hogy a misszió kora még nem ért véget. El kell indulni azon helyek felé, ahol nincs egyház; a feladat teljesítésekor azonban mindig szem előtt kell tartani: „Ez Isten missziója, és mi csak felajánljuk jelentéktelen ajándékainkat, hogy dicsőségére tanúskodhassunk megváltásáról a föld végső határáig.”

A könyv a Kálvin Kiadó gondozásában jelent meg 2019-ben.

FBÉ

RENDAHAGYÓ UTAZÁS A GÓTIKUS ÚT MENTÉN (1)

Fritz Beke Éva

A Nyitott Gótikus út elnevezésű rendezvényre augusztus 31-én került sor, melynek keretén belül a Rozsnyó közelében található egykori gombaszögi pálos kolostor romjait, a Szilicei-jégbarlangon kívül pedig a műemlékek sorába tartozó szilicei, berzétei, szalóci, pelsőci református és a csetneki evangélikus templomot tekinthették meg az érdeklődők.

A már említett műemlék református templomokat most csak ízelítőként említjük, mert lapunk következő számaiban külön-külön foglalkozunk mindegyik épülettel.

A szilicei református templom legősibb része a 13. században épült, és a 14–15. századból származó erődített fal övezi. A település lakosai már a 16. században csatlakoztak a reformációhoz. A templomot többször átépítették, és nagyon értékes freskómaradványokat tartalmaz. Az eredetileg Szűz Máriának szentelt, ma a berzétei református gyülekezet temploma a 13. század során épült, és lőrésekkel ellátott erődfal veszi körül. Egyik érdekessége a széles torony, mely eredetileg nem templomtoronyként funkcionált. Egy 14. században épült templom alapjaira épült a szalóci református templom. A csodás templom új zsindeletvezetője messzire ragyog a napsütésben. Mennyezetét díszes kazetták borítják. A falakon magyar nyelven írt táblák láthatók. A pelsőci református templomban a falakkal régóta foglalkozó restaurátor fogadta a csoportot, és elmondta, hogy az épület a 17. század elején, a törökök által lerombolt vár

romjainak a protestánsok általi javítása során jött létre. A külső falon látható értékes freskókra 1938-ban, majd további, a templom belterében lévőkre az 1970-es évek végén bukkantak. A feltárások még tovább folytatódnak.

A kijelölt helyszíneken régész, lelkipásztor, gyülekezeti gondnok, restaurátor vagy a polgári társulás aktív, fiatal tagjai szolgáltak többnyelvű, szakszerű ismertetővel. A szervezők két autóbust indítottak a rozsnyói autóbusz-pályaudvarról. Az egyikben szlovák, a másikban magyar nyelven számoltak be a szakemberek a polgári társulás, valamint az érintett települések történetéről. Mi a magyar csoporthoz csatlakoztunk, ahol megtudtuk, hogy útitársaink között a hazai – gömöri, zselízi, nagysallói, komáromi – érdeklődőkön kívül Budapestről, Érdről is érkeztek a meghirdetett körútra. Mielőtt beszámolnánk az egyes helyszínekről, ejtsünk néhány szót a Gótikus út polgári társulásáról.

A Gótikus út nevet viselő polgári társulás 2007-ben jött létre. Alapítói rozsnyói műemlékvédelmi szakemberek és a vidék fejlődéséért felelős egyesület tagjai voltak, akik már a polgári társulás alapítása előtt hosszú ideje kapcsolatban álltak egymással. A társulás jelenlegi tagjai között az egyes települések fejlesztésével, szakrális épületek védelmével, megőrzésével foglalkozó szakembereken kívül az érintett helységeken működő református, evangélikus és katolikus egyházak képviselőit is megtaláljuk. A polgári társulás

elsődleges célja, hogy a gömöri Gótikus út mentén található műemlék épületeket védelmezze, emellett minél szélesebb körben megismertesse az országhatár szlovák és magyar oldalán egyaránt. A polgári társulás évente – általában augusztus végén – szervez a Gótikus út egy-egy szakaszához kapcsolódó néhány napos rendezvényt, ahol az előadásokon kívül az érdeklődők megtekinthetik az adott körzetbe tartozó műemlék épületeket is alapos ismeretekkel rendelkező vezetők irányításával.

Idei utunk első állomása a gombaszögi Bebek kemping volt, ahol Balogh Árpád régész mutatta be az egykori pálos kolostor romjait, és beszélt a feltárás egyes mozzanatairól is. A kápolna falain felfedezett freskómaradványok visszatemetve várják a restaurátor érkezését. Érdekes leletnek számítanak a 15–16. századból származó eredeti és hamis pénzérmék is. Ám a legszebb leletek közé a kolostor épületének romjai között fellelt kályhacsempe tartozik, mely egy, a magyar címer tükörképét tartó angyalt ábrázolt. A csempe különlegessége a magyar címer tükörképe, melyet a mester jól faragott ki, de az öntés után a negatívot adta ki. A kolostor egykor 8–12 szerzetes számára épült. Az épületet körülvevő fal külső részén egykori, hozzáépített kis házak maradványait fedezték fel. A kolostor közelében helyezkedik el a július 20-án felszentelt, az egykori szűrtori református templom harangjainak helyet adó harangláb.

FBÉ

A SZÍV REFORMÁCIÓJA

Két évvel ezelőtt sok szó esett a reformációról, annak kerek évfordulója kapcsán nemcsak egyházi, hanem a világi körökben is. Fontos azonban mindig felidézni és elmélkedni a reformáció üzenetéről és arról, milyen hozadéka van számunkra most és minden időben.

Elsősorban azt kellene megértenünk – nem csak októberben, a reformáció hónapjában –, hogy nem csak egy történelmi eseményről van-volt szó, nem csak egy konkrét dátumról, amikor valami nagy történt, nem csak változásokról, amik az adott időben történtek. Valami ugyan történt – elindult akkor, 502 évvel ezelőtt, de ez nem egy lezárt ügy, nem fejeződött be.

Sokan értik bizonyára a reformáció szó értelmét, mint megújulás, de nagyon közelinek tekinthetjük az átformálás, újraformálás kifejezést. Amikor már valami ugyan elkészült, de újra csak össze kell gyúrni, és

formálni kell belőle valami jobbat, izletesebbet, szebbet. Érezzük, hogy az a valami az egészben passzív, nem tud magától összegyúródni – pl. tészta, agyag, gyurma vagy papír.

Így kellene tekintenünk a mi személyes átformálásunkra is, reformációnkra is, ami nem fejeződött be, amikor ráléptünk a hit útjára, és nem fejeződik be, amíg ebben a testben vagyunk. A mi bensőnk, gondolkodásunk, saját magunk

Hush Naidoo

és Isten érzékelése, észlelése, megértése egész életünk alatt folyamatban van. Nem gondolhatjuk magunkról, hogy már a célnál vagyunk, hogy tökéletesek vagyunk a hitben és a hit területein. Szükségünk van arra, hogy a mi szívünk, lelkünk a legtökéletesebb Mester kezében legyen, aki formál bennünket, dolgozik rajtunk, tökéletesít, javítgat a műhelyében. És bizony, amikor dolgozik: farag, levág, lecsiszol, puhít, simít – mindez nincs fájdalom nélkül. El kell távolítani az életet, amik sértenek, megsértenek, bántanak.

Hagyjuk magunkat így formálni, hagyjuk, hogy az Úr dolgozzon rajtunk. Tartsuk ezt a legjobb dolognak, hogy az Ő kezében vagyunk, és Ő a tökéletlen, torz alakokból tud tökéletes műalkotásokat kihozni. Adjuk át szívünket neki, hogy a legtökéletesebb és mindenható Mester megreformálja.

Csonthó Aranka

DIAKÓNIA |

HOGYAN SZÜLETIK EGY DIAKÓNIAI PROGRAM?

Egy diakóniai program elindítását mindig a szükség hívja életre. A szükségről, hiányról azonban tudomást kell szerezni. Erre valók a különböző felmérések, de még azoknál is sokkal fontosabb a személyes találkozás. Ezért igyekszünk a diakóniai központban megbízható és bizalmas légkört teremteni. Fontos számunkra a gyülekezetekből érkező visszajelzés, e nélkül ugyanis nem látjuk pontosan az igényeket.

Amikor már látszik a szükség, akkor kezdődik a megoldás keresése. Itt jut szerephez leginkább a kreativitás és a gyakorlatiasság. Ahány ember, annyiféle élethelyzet. Néha hosszabb beszélgetésbe és gondolkodásba kerül a legmegfelelőbb megoldás megtalálása az adott keretek között. Számtalanszor tapasztaltuk már, hogy a jó szándék és segíteni akarás be tudja tölteni a hiányosságokat. Következő lépésként a megvalósításhoz elengedhetetlen feltételek és lehetőségek áttekintése következik. Majd a program meghirdetése, a célcsoport vagy célszemély elérése és a tájékoztatás szintén

elengedhetetlen része egy program létrejöttének. Kérdezheti valaki, hogy hol van ebben a Lélek? Nos, ha minden jól megy, akkor a Lélek és a legnemesebb értelemben vett lelkesedés áthatja az egész folyamatot. Ő az, aki az Ő Lelke segítségével meglátatja velünk a szükségletet, ötleteket, odahalló fület és odafigyelő szívet ad. Hisszük továbbá, hogy az Úr örködik a szolgálatunk felett, amelynek számtalanszor a jelét is adta. Több esetben tapasztaltuk, hogy úgy állnak össze az események tőlünk függetlenül is, hogy összetalálkozik a szükség és a jó szándék. De ezt látjuk olyankor is, amikor valaki töretlenül, erős hittel viseli és hordja a korántsem könnyű gondozás igáját. Ilyenkor valóban látszik, hogy az Jézus igája is, és Ő is ott áll a beteg és a gondozó mellett. Az ilyen párosítás soha nem az ember ügyeskedésének munkája, hanem a megélt szereteté.

Éppen azért, mert az Úrra bízunk a szolgálatunkat, hisszük és valljuk, hogy nemcsak nekünk adhat a Lélek jó ötleteket és elhívást egy-egy program megva-

lósítására. Ezzel a gondolattal a háttérben hirdettük meg a tavalyi évben először a Diakóniai Programterv Pályázatot. Ennek az volt a célja, hogy lehetőséget adjon az ötletekben gazdag gyülekezeti tagoknak, hogy megosszák velünk, hogy szerintük hol és milyen módon lehetne segíteni egy-egy gyülekezetben. Akkori beszélgetésekből tudom, hogy ötlet több is lett volna, mégis sokakat visszariasztott a jelentkezéstől a lelkeszi ajánlás kérése, mint feltétel a pályázatban való részvételhez. Ezt a kikötést az idén töröltük a felhívásból, tehát nyugodtan szárnyalhat a fantázia, és fújhat a Lélek.

Ha úgy érzed, hogy Téged is betölt ez a fajta lelkesedés, akkor oszd meg velünk az ötletedet a Diakóniai Programterv Pályázat keretében. A részletes kiírást és a jelentkezéshez szükséges feltételeket megtalálod a honlapunkon: www.refdiakonia.sk. A legjobb ötleteket igyekszünk megvalósítani, és gazdájuk jutalomban részesül!

Haris Szilárd

A SZENTLÉLEK TEOLÓGUSA

100 éve hunyt el Sörös Béla, a trianoni döntés utáni felvidéki reformátusság meghatározó személyisége: Losonc lelkész-tora, a Szlovéniai Dunáninneni Református Egyházkerület második püspöke és a Losonci Teológiai Szeminárium igazgatója volt.

Sörös Géza nemespécselyi lelkész és Mórocza Lilla első gyermekeként született Zala megyében. Kolozsváron, Pápán, Budapesten és Edinburghban tanult teológiát. Hazaérkezése után Szász Károly püspök segédlelkésze lett Budapesten. 1901 nyaratól az Országos Gyűjtőfőház, a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület és a budapesti skót misszió magyar lelkésze lett.

Tanárai többször is megpróbálták tanárnak bevinni a teológiára: egyszer az egyháztörténet, egyszer a szisztematika és egyszer a praktika tanszékre, de az egyházkerület nem hagyta jóvá a kinevezését. Ezekben az években készült el egyetlen monográfiája: A magyar liturgia története a kereszténység behozatalától a XVI. század végéig címmel, ami 1904-ben jelent meg.

1905-ben elfogadta a losonci gyülekezet meghívását. Losonci szolgálatának másfél évtizede nyugalomban telt. Igazából 1918 után kezdett „helyzetbe kerülni”, amikor nagyhatalmi kegyből létrejött Csehszlovákia.

Az 1923. évi lévai alkotmányozó Zsinatra Sörös Béla mint zsinati jegyző készítette el a törvénytár VIII. törvénycikét, ami a belmisszióról szólt. Ez mondta

ki a Kálvin Szövetségek, missziói egyletek és az irodalmi társaságok megalakulását; a bibliaórák, vallásos esték beindítását. Sörös nemcsak az evangélium hirdetésének fontosságát tartotta szem előtt, hanem a csehszlovák fennhatóság alatti magyarság megmaradásának ügyét is.

A zsinati törvényeket nem fogadta el a csehszlovák állam, s egy hosszú egyeztetés kezdődött a csehszlovák politikai vezetés és a református egyház között, amelyet egyházi részről Sörös Béla vezetett. Egy alkalommal Zoch Sámuel evangélikus püspökkel együtt ment Prágába, s ahogy a minisztérium lépcsőin mentek felfelé, Zoch püspök odaszólt Sörösnek: „Amikor még Budapestre jártunk tárgyalni az egyházi ügyeket, akkor mi fogtuk a ti frakkotokat. Most a különbség az, hogy nektek kell fogni a mi frakkunkat.” Sörös válasza rövid és frappáns volt: „Igen, meg az, hogy mi nem rúgtunk hátra.”

Az elcsatolt Felvidék református teológia nélkül maradt. Szükség volt egy lelkészképzőre. Losoncnak – ami akkor a református egyház legjobb anyagi hátterű gyülekezete volt – volt egy épülete, ami-ben kialakították a teológia tantermeit. A tanterveket Sörös – konventi megbízással – kidolgozta, skóciai kapcsolatai révén pedig a szükséges anyagiakat is biztosította: részben külföldről, részben saját pénzéből, részben pedig a losonci főgondnok, Szilassy Béla földbirtokos jóvoltából. Így 1925. szeptember 8-án

a konvent döntött a teológia megnyitásáról, és az intézmény 15-én megkezdte működését.

Ez a teológia volt 13 éven keresztül az akkori Csehszlovák Köztársaság egyetlen magyar nyelvű főiskolája. Fennállása alatt hozzávetőleg 110 lelkészt adott az

egyházunknak. Sörös szigorú követelményrendszerrel állított fel a losonci teológián. Sokszor hallották tőle a teológusok, hogy „középszerű suszterekre nincsen szükségünk”. Szigora mellett mégis szeretettel nevelő embernek tartották. Diákjai nevezték el a „Szentlélek teológusának”.

Sörös teológiai és közéleti munkájára az államhatalom is odafigyelt. A szlovák kultuszminisztérium egyik tanácsosának bizalmas jelentése 1928-ból így fogalmaz: „Sörös Béla az egész republika legjobb gyülekezetében szolgál – politikailag vesztélyes ember.”

Balogh Elemér püspök halála után – 1938-ban – őt választotta püspökévé a Dunáninneni Egyházkerület. A II. világháború első napjaiban még ő fogadta a losonci állomáson a Lengyelországból érkező menekültek szerelvényét, és másodlelkész társával – Kövy Árpáddal együtt – ott, az állomáson állították ki az életmentő keresztlevelet annak, aki kérte...

Később gondolt családalapításra. 50 évesen nősült, és 62 évesen halt meg 1939. október 2-án. Teljes munkásságának értékelése és megmaradt gyér hagyatékának feldolgozása még várat magára.

Dr. Somogyi Alfréd

ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK ÚJ ÉNEKEKET!

2019. augusztus 11-én került sor a rimaszombati református templomban az Országos Református Kántorképző Tanfolyam (ORKT) fennállásának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi hangversenyre. Fekete Vince, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház (SZRKE) főgondnoka köszöntőjében emlékezett vissza az elmúlt 25 év eseményeire és a kezdetekre is.

A trianoni békediktátum utáni időszakból kevés adat áll rendelkezésünkre a felvidéki kántorképzésről. Azt tudjuk, hogy a Sörös Béla későbbi püspök által megszervezett Losonci Teológiai Szeminárium a lelkészképzésen kívül 1925–1939 között biztosította a kántorképzést is. Egy időben Szöcs Erzsébet – későbbiekben a pozsonyi konzervatórium tanára – oktatott Losoncon orgona- és harmóniumjátékokat. Az 1980-as évektől kezdve a tehetséges diákok Budapesten, Debrecenben és Pápán végezték a kántortanfolyamot.

Az 1989-es rendszerváltást követően Peres Imre lelképásztor és Takács Zoltán, a SZRKE főgondnoka 1992-től szorgalmazták, és be is indították Komáromban

a katechetikai szeminárium mellett a kántorképzést is, ahol a kezdeti időszakban Nánássy Ildikó (Komárom), Nátek Emese (Érsekújvár) és Orosné Kosár Márta (Alistál) oktatott.

1994 tavaszán Mórocz Ildikó, aki a '80-as években Magyarországon végzett kántorképzőt, felkereste Fekete Vince hegedűtanárt a Komáromban elindítandó kántorképző gondolatával. Az ORKT eleinte a Calvin János Teológiai Akadémia termeiben működött, bár nem kötődött sem a CJTA-hoz, sem a SZRKE-hoz. A tantervet Mórocz Ildikó dolgozta ki, és az első kántorképző végzősei a komáromi református templomban tettek bizonyágot a két hét alatt megszerzett tudásukról hangszeres játék, kórusvezetés és éneklés terén.

Fekete Vince főgondnok javaslatot tett az ORKT befogadására egyházunkba, melyet a Zsinati Elnökség elfogadott. 2010-ben a Zsinati Tanács létrehozta az egyházzenei osztályt, és vezetésével Süll Kinga egyházzenezt bízta meg.

A főgondnok többeknek köszönte meg sokéves szolgálatát: Mórocz Ildikónak az

1994–2006 közötti időszakban végzett munkáját; Süll Kinga egyházzenei szakértőnek a 2007–2017 között Alistálon és Rimaszombatban szervezett kántorképzőket; Édes Árpád alistáli lelképásztornak a kántorképzésben végzett szervező, oktató-nevelői tevékenységét; Erdélyi Géza nyugalmazott püspöknek a kántorképző sokéves támogatását; Szarvas Erzsébet lelképásztornak a 2018-ban és 2019-ben vállalt szolgálatát.

Az ünnepi beszéd végén a főgondnok javasolta a felvidéki kántorképzés történetét Trianontól máig összefoglalni könyvformába, valamint a kántorok adattárának aktualizálását annak érdekében, hogy az őszi ünnepi Zsinat alkalmán a SZRKE elnöksége köszönetet mondhasson azoknak a kántoroknak, akik több évtizeden keresztül vállalták a kántori szolgálatot, és szolgálták a Református Egyházat Isten dicsőségére.

Ezt követően Isten áldását kérte a kántorképzős növendékekre, az összes jelenlétűre, és hegedűjátékkal zárta az ünnepi alkalmat.

Fekete Vince

ISTEN SOKKAL TÖBBET TUD ÉS AKAR ADNI

Óvoda- és bölcsődeátadások Egyházunkban

Lapunk múlt havi megjelenése óta Egyházunkban újabb négy intézményt adtak át, melyek a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program keretében épültek fel a Magyar Kormány anyagi támogatásával.

Váljunk mindannyian ör-tornyokká!

Tornalján augusztus 31-én átadták a református óvodát. A református templomban Fazekas László püspök szolgált igehirdetéssel a Péld 18,9–10 alapján. Beszéde elején elmondta, hogy sokat kell futni és hajtani az óvodáért, de megéri a fáradozást, hiszen a mustármag is parányi, mégis hatalmas fa nőhet ki belőle. A város nevének jelentésével kapcsolatban pedig kifejtette, hogy a torony szóból származó Tornalja név kötelezi az itt élőket az őrző szerepére. Ez egy olyan végvár, ahol meg kell őrizni a hitet, gyarapítani az őseinktől kapott örökséget. Ehhez az ör-torony szerephez most egy újabb erősség kapcsolódik a Magyar Kormány támogatásával: a magyarság megőrzése. Az óvoda legjelentősebb feladata lesz az Isten ígéjére építve anyanyelven nevelni a kisgyermeket.

„Nagy dolgot cselekedett velünk az Úr. Tornalján ez az első egyházi oktatási intézmény” – ezekkel a gondolatokkal kezdte beszédét Fazekas Ágnes, a gyülekezet lelképásztora, majd hozzátette: mikor valami kezdődik, akkor egy új reménység elé is nézünk. Felidézte az óvodaprogramban való részvételről szóló döntést, az épület megvásárlását és átalakításának körülményeit. Az óvoda épületében két osztályt alakítottak ki húsz-húsz gyermek számára. „Isten kegyelméből hisszük, ha most még kevés gyermekkel is indulunk, fokozatosan megtelnek az osztályok. Köszönjük a Magyar Kormánynak, hogy tudott és akart segíteni. Több az, amit adtak, mint amit elképzelhettünk volna. Örülünk és adjunk hálát az Istennek, hogy mennyi jót tett velünk” – mondta Fazekas Ágnes. Az istentiszteletet követően a gyülekezet átvonult a református óvodához, ahol a leendő óvodások és az

ifjúsági zenekar rövid kultúr műsort adott, majd köszöntők hangzottak el.

„Aki épít, az bízik a jövőben. Aki egyházi óvodát épít, az nemcsak bízik a jövőben, hanem hisz a jövőben, és hittel éli meg a jövőjét” – ezekkel a gondolatokkal kezdte beszédét Szili Katalin miniszterelnöki megbízott, majd azzal a reménységgel folytatta, hogy azok a gyermekek, akik ebben az óvodában fognak nevelkedni, olyan értékvilághoz jutnak, amely az egész életüket áthatja. Szögedi Anna polgármester beszédében kiemelte, hogy az átadásra kerülő tanintézmény sokat tehet azért, hogy az itt nevelkedő gyerekek, unokáik, s majd az ő unokáik is megmaradjanak magyarnak. „Ez az óvoda ékes bizonyítéka az Anyaország hatékony nemzetstratégiájának és tevékeny nemzetpolitikájának” – mondta a polgármester. A gyülekezetet köszöntötte a Kazincbarcika-Alsói Református Egyház-

község lelkipásztora, Bundzik Attila is. A szalagátvágással átadott református óvodát az érdeklődők megtekintették, amelyben már minden készen állt a gyermekek fogadására.

Iski Ibolya

Rimaszombatban kicsomagolták az Istentől kapott ajándékot

Az ünnepi istentisztelet után (szeptember 1.) a meghívott vendégek és a helyi gyülekezet tagjai együtt vonultak át a rimaszombati Gólyavár Református Óvoda épületéhez, ahol Molnár Sándor főtanácsos, a helyi református gyülekezet lelkipásztora a beszédében emlékeztetett arra, hogy egy évvel ezelőtt a még meg nem épült óvoda tornyának mértani közepén egy időkapuszulát helyeztek el. „Nem egész egy év alatt felépült az óvoda, mellé pedig egy iskolaépületnek szánt ingatlant vásároltunk, amelynek a felújítása is a végéhez közeledik” – foglalta össze röviden a történéseket. Majd Pál apostol szavaival élve arról beszélt, hogy Isten kimondhatatlan ajándékkal ajándékozta meg a gyülekezetet. Húsz évvel ezelőtt nyitotta meg kapuját újból a Tompa Mihály Református Gimnázium. Később pedig kollégium és Magyar Közösségi Ház is létesült, amelyhez kapcsolódott egy étterem, s a reformáció 500. évfordulója alkalmából elkészült a Csillagház konferenciaközpont. Molnár Sándor az épületeket a Mennyei Atya ajándékainak nevezte: „Ahogy minden értékes ajándék, úgy ez is tisztességesen be volt csomagolva. Mi, rimaszombatiak félve hittük, hogy ez az ajándék nekünk szól. Nem mertük kibontani. Magyarország kormánya kellett ahhoz, hogy ezt bátran megtehessek.” Elmondta, hogy

Szarvas László

az óvoda mellett elkészült a 80 tanuló befogadására alkalmas református iskola is öt tanteremmel és egy hatalmas tornaszobával. Mindkét beruházás költségét a Magyar Kormány fedezte a Bethlen Gábor Alapon keresztül.

Az átadás alkalmával ünnepi beszédet mondott Grezsa István miniszteri biztos. Beszédében rámutatott arra, hogy ez nap bizonyíték arra, hogy a jó földbe vetett mag kihajtott. Majd szólt arról is, hogy a Kárpát-medencei magyar közösségen belül a közös dolgok rendezése több gondolatot is generál. A nemzetrészek összetartoznak, ezért is hirdette meg a Magyar Kormány 2020-ra, Trianon századik évfordulójára az összetartozás évét. Akkor majd alkalom nyílik arra is, hogy a mérhetetlen igazságtalanságok megvallása, elmondása mellett sok-sok munkával meghaladjuk Trianon veszteségeit. „Erre példa a ma avatandó rimaszombati óvoda is. Ma a jobb időket éljük meg azzal, hogy itt a Felvidéken a közeli hetekben és napokban tíz óvodát avathatunk fel zömében a református egyház építésében.” Az átadást a Tompa Mihály Református Gimnázium diákjainak kis műsora színesítette. Az érdeklődők megtekinthették a

hatvan gyermek befogadására alkalmas, ízlésesen berendezett óvodát. Az épület megtekintése után szintén szalagátvágással adták át a nyolcvan tanuló számára kialakított református alapiskola felújított épületét.

II

Menedék, otthon és védelem – átadták a zselízi református bölcsődét

Ünnepi istentisztelet keretében adták át szeptember 8-án a zselízi magyar gimnázium volt épületében a tizenkét gyermek számára kialakított Mózeskosár bölcsődét, valamint az önkormányzati Cimborá óvodát. A Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Programba bekapcsolódott református egyházközség a Magyar Kormány támogatásával közel nyolcszáz ezer euróból valósította meg az elképzelését.

Igei üzenetében Révészné Bellai Csilla lelkipásztor elmondta, hogy a sok-sok öröm mellett rengeteg kihívással és kétséggel is meg kellett küzdeniük, míg sor került a bölcsőde és az óvoda átadásának örömteli pillanatára. Ez a kis gyülekezet hatalmas ajándékot kapott a Mindenhatótól. „Mindenünk, ami csak van, ajándék, és az Úr mögöttünk állt a dolgokban” – hangsúlyozta a lelkipásztor. Csenger Tibor Nyitra megye alispánja, az egyházközség presbitere elmondta, hogy az épületből gazdasági okok miatt 2011-ben költözött el a gimnázium. Felmerült a gondolat, hogy az üresen maradt épületbe beköltözne a helyi magyar óvoda és az alapiskola egy része, de ez mégsem valósult meg. Az óvodafejlesztési program lehetővé tette a gyülekezetnek az épület megvásárlását és hasznosítását. Csenger Tibor elmondta, hogy távlati céljuk egy magyar iskolát is tartalmazó oktatási központ kialakítása. Révész Tibor lelkipásztor ismertette az épület megvásárlásának körülményeit, és a kilenc hónapig tartó felújítási munkálatait, majd beszédét az-

Szarvas László

Kovács Dávid

zal zárta: „Kilenc hónap elteltével megszületett egy intézmény, amely nevéhez méltóan menedék, otthon és védelem lesz a kicsik – bölcsődések és óvodások – számára.” Fazekas László püspök a Pozsonytól Nagykaposig lévő református gyülekezetekben zajló óvodafejlesztési munkáról beszélt, kiemelve, hogy a megoldásra váró feladatok mellett ezáltal nemzeti és egyházi misszióra is lehetőség nyílik. Az Egyetemes Egyház területén a tervek szerint tizennyolc óvoda és hat bölcsőde nyílik, amelyekben a mintegy kétszázhatvan fős személyzet mellett ezer gyermekkel és kétezer szülővel is kapcsolatba kerülhetnek a lelkipásztorok és hitoktatók. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott beszédében rámutatott az identitásunk és magyarságunk megőrzésében az összefogás fontosságára. A magyar nyelv, a kultúra ápolása, a hagyományaink megőrzése annak reményét jelenti, hogy ötven–száz év múlva is lesz Zselízen magyar szó. Az alkalom a nemzeti imádsággal és Isten áldásával zárult.

II

Legyen jövője a magyarságnak!

Ünnepi keretek között adták át szeptember 15-én rendeltetésének Szepsiben az egyházközség által alapított, mintegy tizenöt gyermek számára kialakított református bölcsődét.

A református templomban Fazekas László püspök az ApCsel 18, 18–23 versei alapján szólt a megjelentekhez. Beszéde elején elmondta, hogy a bölcsődék és óvodák átadása alkalmával mindig ki kell hangsúlyozni azoknak a feladatoknak a nagyságát, amelyeket a gyülekezetek ezáltal felvállalnak. A Magyar Kormány támogatását pedig az ezüst tányéron lévő aranyalmához hasonlította. „Kegyelmi ajándék ez. Azt mondták, tessék, itt a pénz. Ez pedig felfoghatatlan, megmagyarázhatatlan kegyelem” – mondta, majd kiemelte, hogy száz évre visszamenőleg

az Egyetemes Egyház nem részesült még olyan támogatásban, mint most Magyarország kormányától.

Az ígéretek után Molnár Árpád lelkipásztor beszámolt arról, hogy a gyülekezet eleinte vonakodott, amikor 2017-ben felkérték őket a program-

ba való bekapcsolódásra. A városban lévő, két jól működő óvoda mellé ugyanis nem szerettek volna még egy újabbat. Mikor azonban kiderült, a bölcsődealapítás is a program része, felmérve a helyi viszonyokat döntöttek úgy, hogy a legkisebbek felé irányítják majd a szolgáltatukat, hiszen Szepsiben évtizedek óta nincs bölcsőde, pedig szükség lenne rá. A gyülekezet vezetősége több ingatlan megtekintése után talált rá a célnak megfelelő épületre, egy jól karban tartott, patinás, polgári házra. Megvásárlása után a kivitelezőre is ráleltek, és már csak a munka volt hátra, melyből a gyülekezet is kivette részét: az önkéntes munkán kívül saját költségvetéséből is hozzájárult a kivitelezéshez. Az intézmény céljainak megfelelő átalakítások kilenc hónap alatt készültek el. A bölcsőde kommunikációs nyelve a magyar, és előreláthatólag november elején nyitja meg kapuját a kisgyermeknek előtt.

Az istentisztelet után a gyülekezet közösen vonult a templomhoz közeli bölcsődébe, ahol Szili Katalin miniszterelnöki megbízott örömet fejezte ki, hogy az egyház és a kormányzat együttműködésében óvodák és bölcsődék átadására kerül

szor. Majd Szepsi és az itt élő magyarság számára jelképes értékű Szojka-kapu feliratára mutatott rá: „Égtem, égtem, de el nem égtem. Ez a kapu a megmaradást segíti, azt az isteni segítséget, hogy ez a kapu meg tudott maradni akkor is, ha körülötte minden elégett. Számomra azért is jelzésértékű Szepsi, mert az itt élő magyarság is ugyanúgy meg tudott maradni. Köszönet érte” – hangsúlyozta Szili Katalin. Az intézményt Fazekas László püspök, Szili Katalin miniszterelnöki megbízott és Molnár Árpád lelkipásztor szalagátvágással adta át.

II

A perbetei óvoda és bölcsőde alapkövetétele

2019. augusztus 4-én került sor ünnepi alkalmunkra, amely a megszokott rendszerinti vasárnapi istentisztelet folytatásaképpen zajlott. Czínke Zsolt egyházmegegyei főjegyző, Bátorkeszi lelkésze hirdette Isten ígését, aki hitünk, értékeink védelmét és a perbetei magyar jövő fontosságát hangsúlyozta, amelyeknek legfontosabb letéteményesét az oktató-nevelő intézményeinkben, ez esetben az épülő óvodában látja. Hangsúlyozta, ha a történelemben tekintünk, akkor láthatjuk, hogy oktatási intézményeink zöme egyházi alapítású, legyen az világhírű egyetem vagy falusi iskola. Arra kérte a hívőket, hogy imádságaikban hordozzák az óvodát és az építkezést.

Erdélyi Adél perbetei lelkipásztor köszöntötte a megjelent vendégeket: Molnár Sándor zsinati főtanácsost; Fekete Vince főgondnokot; Papp Dániel nyugalmazott, egykori perbetei lelkipásztort; a Szlová-

Szarvas László

kiai Magyar Pedagógusok Szövetségének vezetőségét; Kiss Beátát, a Magyar Község Pártja oktatási és kulturális alelnökét; Gyarmati Tihamér, az MKP Nyitra megyei képviselőjét; Csémy Krisztiánt, az épülő intézmény komáromi tervezőjét; Zsitva Norbert polgármestert és több önkormányzati képviselőt. Üdvözölte a nemes szívvel adományozó Nagy Béla nyugalmazott, egykori bátorkeszi lelkipásztort, aki helyi lakosként a családi háza melletti telket óvodaépítés céljából a Perbetei Református Egyházközségnek ajándékozta.

Az istentisztelet folytatásaként a gyülekezet kivonult az új bölcsődének és óvodának otthont adó telekre. Egy Reményik-vers elhangzása után Erdélyi Zoltán lelkipásztor vette át a szót, aki saját életéből hozott egy példát, mégpedig kassai születésűként a kassai magyarok fogyását, az asszimiláció lélekölő példáját. Bizodalomát fejezte ki, hogy a perbeteiek ezt nem hagyják, nem engedik, hogy a keresztyén értékeink elkallódjanak, hogy úrrá legyen az identitászavar és az említett asszimiláció. „Ne hagyjuk veszni keresz-

Varga Tibor

tyén Európánkat, magyar közösségünket! Ez az alapkövetétel az egyik mérföldkő a Kárpát-medencei magyarság életében. Köszönet a Magyar Kormánynak, hogy támogatásukkal megőrizhetjük magyar jövőnket, nemzetünket” – hangsúlyozta. Zsitva Norbert polgármester hitet tett Perbete megújulása mellett, bízva abban, hogy olyan községgé válik, amelyikben a fiatalok otthon érzik magukat, és jövőjüket is itt tervezik. Az óvodát pedig egyfajta örökké vizionálta, amely segít vigyázni

magyarságunkra és értékeinkre. Továbbá megígérte a község és az önkormányzat támogatását. Kiss Beáta alelnök az emberi identitás három pilléréről szolt, a családról, az egyházi gyülekezettről és a megfelelő oktatási-nevelési intézményrendszerrel. Úgy kaphat az

ember megfelelő identitást, ha ez a három pillér kiegyensúlyozottan jelen van az életében. Háláját fejezte ki a Magyar Kormány nemzetegyesítő programjáért, amelynek szerves része a Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Program. Az ünnepség az alapkövetéletes elhelyezésével és a Himnusz közös éneklésével csúcsozott ki és ért véget.

Jakab Ferenc

VIRIBUS UNITIS - EGYESÜLT ERŐKKEL!

2019. szeptember 13-án került sor a Selye János Egyetem (SJE) aulájában a 2019/2020-as akadémiai év megnyitójára, és egyben az egyetem megalakulásának 15. évfordulója alkalmából rendezett díszünnepségre.

A meghívott vendégek között volt Kövér László, a Magyar Országgyűlés elnöke, Orbán Balázs a Miniszterelnökség miniszterhelyettese, valamint számos hazai és külföldi felsőoktatási intézmény legfőbb tisztségviselője, a diplomáciai, politikai, közéleti, tudományos és a kulturális élet előkelősége. Az ünnepségen részt vett egyházunk püspöke, Fazekas László is.

Elsőként Juhász György, az egyetem rektora szolt a jelenlévőkhöz, és az elmúlt időszakra való visszatekintéssel kezdte ünnepi beszédét. Felidézte a történelmi jelentőségű parlamenti szavazást, melynek eredményeként 2004. január 1-vel lépett érvénybe a Selye János Egyetem alapítására vonatkozó jogszabály. Köszönetet mondott a Szlovák Köztársaságnak és Magyarországnak az eddig nyújtott jelentős támogatásokért, majd mindazokra emlékezett, akik kezdetől fogva szívügyüknek tekintették az egyetemet. Ferenc József jelmondata a „Viribus

Unitis” olvasható a komáromi Tiszti Pavilon homlokzatán, melynek magyar jelentése: egyesült erőkkel. Ez érvényes a tudományos világban is. „Egyesült erőkkel! Ehhez oda kell állnunk egymás mellé, át kell tudnunk érezni közös céljaink fontosságát, és egyesült erőkkel kell cselekednünk. Egyetemünk tizenöt éves fennállása bizonyíték arra, hogy ez sikerülhet!” – mondta a rektor, majd ismertette az elmúlt 15 év alatt elért eredményeket. Ezen időszak alatt az egyetem három karán 8194 diplomát adott át. Az akkreditációs megmértetésében, a felsőoktatási közintézmények publikációs tevékenységének értékelésében is nagyon előkelő helyet foglal el az egyetem. A SJE 60 európai felsőoktatási intézménnyel is kapcsolatban áll. Ünnepi beszéde végén Juhász György az elsőéves hallgatókhoz szolt: „Ne csak diplomás ember, hanem valódi értelmiség váljék Önökből nemzetközösségünk javára!” Ezt követően a rektor megnyitotta a 2019/20-as tanévet.

A rektor beszéde után Kövér László köszöntője következett, melyben a közép-európai tanévnyitók adta lehetőségekről beszélt, kiemelve a Kárpát-medence földrajzi gyűrűjében élő nemzetek, különösen

a magyar nemzet lehetőségét, felelősségteljes feladatát. Hálával emlékezett vissza az egyetem megalakulóira – Duray Miklós, Popély Gyula, Sidó Zoltán egykori parlamenti képviselőkre –, akik 1990-ben, az akkori Csehszlovákiában kezdték el a magyar oktatási nyelvű egyetemért folyó küzdelmet. Szolt a fiatalokhoz is, hogy törekedjenek környező nemzetekkel való összefogásra. Együttesen sokkal nagyobb az esély az Európát – keresztyén kultúránkat, nemzeti államainkat – fenyegető veszély legyőzésére. Beszédében Orbán Balázs miniszterhelyettese az anyanyelven való tanulás fontosságát hangsúlyozta.

Rövid kultúrműsor után az egyetem 15 éves fennállása alkalmából készített emlékérmeket átadták a meghívott vendégeknek, köztük Kövér Lászlónak, Erdélyi Géza nyugalmazott püspöknek és Albert Sándornak, a SJE első rektorának is. Emlékérmét kapott Egyetemes Egyházunk is, melyet Fazekas László püspök vett át.

Ünnepi beszédében Albert Sándor meghatódva emlékezett vissza a SJE megalapítása körüli parlamenti vitára, mely bár 2003. október 22-i ülésen kezdődött, de csak október 23-án ért véget, amikor rö-

viddel 11 óra után megtörtént a szavazás, mely szinte végtelennek tűnt. Végül 11 óra 14 perckor a hirdetőtáblán megjelent az eredmény: 77 igen szavazattal 49 ellenében és 7 tartózkodás mellett a parlament elfogadta a SJE megalapításról szóló törvénytervezetet. Ezekre a percekre így em-

lékezett vissza Albert Sándor: „Az előadói pulpitusról képviselőtársaimat figyeltem. Néma csendben ültek. Nem volt örömujjongás, és elmaradt a szokásos taps is. A húsz magyar honatya arcán mélységes meghatódás honolt. Átérezték a történelmi pillanat súlyát, és bizony volt, akinek

könny csillant a szemében. Hosszú percek teltek el, míg eljutott a tudatunkig, hogy megvan az egyetem. Hogy valóra vált egy nyolcvan esztendeje dédelgetett álom.”

A Rektori Díjak átadásával és az első-évesek eskütételével zárult az ünnepély.

FBÉ

A ZSINATI TANÁCS 34. ÜLÉSÉRŐL

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülészakának 34. ülésén, amelyre 2019. szeptember 14-én került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

- Hozzájárul Szuhay György lelkész megválasztásához a Nagymegyeri Református Egyházközségbe.
- Tudomásul veszi, hogy Peres Imre pozsonyi lelképásztor 2019. július 21-i dátummal lemondott a Pozsonyi Református Egyházközségben betöltött önálló lelkési állásáról.
- Hozzájárul Buza Bodnár Aranka lelkész megválasztásához a Pozsonyi Református Egyházközség 2. lelkési állásába.
- 2019. október 1-jei hatállyal lévitaként alkalmazza Mária Breckovát, és kirendeli őt lévitai szolgálatra a Petőszinyei Református Egyházközségbe.
- Tudomásul veszi és támogatja, hogy egyházunk Diakóniai Központja mind azon személyek részére diakóniai igazolványt adjon ki, akik elhívást éreznek a szeretetszolgálat valamilyen formájának végzésére.
- Jóváhagyja, hogy Varga István Dávid újabb négy évig a Szlovák Köztársaság Fegyveres Erőinek Ökumenikus Lelkigondozói Szolgálatánál végezzen lelkési szolgálatot.
- Tudomásul veszi, hogy Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2019. július 21-i hatállyal a Beszteri Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Marianna Sláviková petőszinyei lelképásztor jelölte ki.
- Hozzájárul Tarr Ferdinánd lelkész megválasztásához a Kistárkányi Református Egyházközségbe.
- Tudomásul veszi, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2019. június 25-i hatállyal a Zahari Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Pavol Jašo lelképásztor jelölte ki.
- Tudomásul veszi, hogy Erika Dékányová, a Nagymihályi Református Egyházmegye esperese 2019. június 26-i hatállyal a Nagyszeretvai Református Egy-

házközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Marek Kackoš lelképásztor jelölte ki.

- Elfogadja Molnár Viktor kérelmét, és úgy határoz, hogy amennyiben minden akadály elhárul a kérelmező szolgálatba lépésétől a San Francisco és Környéke Református Egyházközségben (megkapja a vízumot), Molnár Viktor munkaszerződését kész közös megegyezéssel felbontani. A Zsinati Tanács Molnár Viktor lelképásztor eddig végzett szolgálatát megköszöni.
- Jóváhagyja az I. és II. lelkésképzési vizsga eredményeit. A Zsinati Tanács úgy határoz, hogy Peter Korpa és Feszty Zsolt lelképásztoroknak érvényesíti teljes lelkési képesítésüket.
- Sőre Judit részére megadja a lelkészjelölti jogállást.
- 2019. október 1-jei hatállyal segédlelkészként alkalmazza Szepessy Mátyást, és kirendeli őt segédlelkési szolgálatra a Serkei Református Egyházközségbe. Felügyelő lelkése Nagy Ákos Róbert esperes.
- 2019. október 1-jei hatállyal segédlelkészként alkalmazza Pospíšil Miklóst, és kirendeli őt segédlelkési szolgálatra a Kaposkelecsényi Református Egyházközségbe. Felügyelő lelkése Tirpák István lelképásztor.
- Bodnár Noémi kassai beosztott lelkészt 2019. október 1-jei hatállyal áthelyezi helyettes lelkésznek a Nagyszelmenci Református Egyházközségbe.
- Az Európai Egyházak Konferencia Emberjogi Bizottságába Palcsó Attila zsinati tanácsost delegálja.
- Tudomásul veszi, hogy a Középnémet Evangélikus Egyház Református Egyházkerületével egyházunk 2020. szeptember 25–27. napjaiban partnerségi szerződést köt.
- Az Egyházak Világtanácsának Közgyűlésére egyházunk Fazekas László püspököt delegálja.
- A német segélyszervezetekkel közösen

szervezett kerekasztalt 2020 tavaszára hívja össze. Az időpont pontos meghatározásában Palcsó Attila zsinati tanácsos egyeztet a kerekasztal résztvevőivel.

- Tudomásul veszi, hogy egyházunk a HOE és a GZB holland szervezetekkel közösen konferenciát szervez hollandiai és egyházunk lelkészei számára.
- Hozzájárul, hogy egyházunk részt vesz a 2020. július 3–5. között Grazba tartandó Keresztyének Találkozóján.
- A Református Világközösség Újság és Biblia címmel Budapestre szervezett konferenciájára Palcsó Attila zsinati tanácsost delegálja.
- 2019. november 15–16-ra Rimaszombatba hívja össze a Zsinat IX. ülészakának lelkészszenteléssel egybekötött 10. ülését a következő társorozati pontokkal: A Zsinat IX. ülészaka 9. ülése jegyzőkönyvének elfogadása; Az egyházi tisztségek betöltéséről szóló 1/2018-as törvény módosítása; A közalapi törvény módosítása; Az új közalapi törvény koncepciója egyházunk finanszírozásának tükrében.
- Tudomásul veszi, hogy Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperese 2019. augusztus 1-jei hatállyal a Rozsnyói Református Egyházközség helyettes lelkészévé meghatározatlan időre Varga Zoltán szádalmási lelképásztor jelölte ki.
- Megadja a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara által felterjesztett tanároknak a „meghívást az oktatásra” (veniam docendi) a 2019/2020-es évre.
- Utólag jóváhagyja, hogy 2019. szeptember 1-jei hatállyal Rimaszombatban Egyetemes Egyházi Alapítással, Tornalján pedig egyházközségi alapítással új református óvoda indult.
- A Rimaszombati Református Óvoda igazgatásával 2019. szeptember 1-jei hatállyal Varga Tünde óvodapedagógust bízta meg.

Egyházunk vezetőségének részvétele rendezvényeken

- Fazekas László püspök augusztus 23-án a Petőfi Sándor Program keretében előadást tartott Budapesten Egyházunk történetéről és életéről.
- A Reformátusok Szárszói Konferenciáján Nemzeti keresztyénség – külhoni kihívások témában szekcióbeszélgetésen vett részt Egyházunk püspöke Zsigmond Barina Pállal, a Kárpát-medencei külképviseletek tevékenységének összehangolásáért felelős miniszteri biztossal augusztus 24-én.
- A SZRKE püspöke és főgondnoka augusztus 31-én Tornalján, szeptember 1-jén Rimaszombatban, szeptember 8-án Zselizén és szeptember 15-én Szepsiben vett részt óvoda- vagy bölcsődeátadáson. A tornaljai, rimaszombati és szépsi istentiszteleten Fazekas László hirdette az igét.
- Fazekas László püspök szeptember 9-én a Selye János Egyetem Igazgatótanácsának megbeszélésén, szeptember 11-én pedig a SJE Református Teológiai Kar Tudományos Tanácsának ülésén vett részt.
- Az eperjesi Jonáš Záborský Színházban szeptember 17-én került sor az Eperjesi Egyetem rektorának, dr. Kónya Péternek a

beiktatására, amelyen Egyházunkat Fazekas László képviselte.

- A Katolikus Püspöki Konferencia kezdeményezésére szeptember 22-én, harmadik alkalommal került megrendezésre Pozsonyban a „Nemzeti Menet az Életért” (Národny pochod za život) elnevezésű akció, amelynek célja az élet védelme a fogantatástól a halálig. A résztvevők száma elérte az ötvenezretet. Egyházunkat Ján Semjan püspökhelyettes képviselte, aki az alkalmon rövid beszédet is mondott.
- A gútai gyülekezet szeptember 22-én adott hálát az elkészült gyülekezeti tere mért és lelkészlakásért. Az ünnepi istentiszteleten sor került a lelkészsnő, Simon Ilona beiktatására is. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László végezte.
- Pozsonyban, a Szlovák Filharmóniában került sor a XV. Ökumenikus NAPS-koncertre (Naše aktivita pre Slovensku), amelyen Egyházunkat Géresi Róbert püspökhelyettes képviselte. A koncerten a nyugat-szlovákiai régió több református gyülekezetéből is szép számban vettek részt gyülekezeti tagok.

Pályázat lelkési állás betöltésére

A Rozsnyói Református Egyházközség presbitériumának 2019. október 10-én megtartott presbiteri gyűlése a 2/2019-es határozat értelmében élni kíván a lelkészválasztás jogával.

A Rozsnyói Református Egyházközség a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvénye 6. § (2) bekezdésével összhangban pályázatot hirdet a megüresedett első lelkési, valamint második lelkési állás betöltésére. A gyülekezet biztosítja a teljes gyülekezeti fenntartású lakhatást, az egyéb juttatásokat pedig díjlevélben határozza meg.

A gyülekezet elvárja a lelkési szolgálattal járó általános szolgálatok teljes körű és önálló ellátását.

Pályázhatnak mindazon lelkészek, akik teljesítik a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház általános érvényű belső jogszabályainak idevonatkozó rendelkezéseit.

A meghívással megbízott gondnokok:

Petri Sándor (0944 397 895)

Nagy András (0948 063 638)

A pályázatokat az alábbi címre kell beküldeni:

Református Lelkési Hivatal

Kósu Schoppera 25

048 01 Rozsnyó/Rožňava

A borítékon kérjük feltüntetni: PÁLYÁZAT

A pályázat beküldési határideje: 2019. november 30.

Előfizetőink figyelmébe

Lapunk zökkenőmentes megjelenése és januári összpéldányszáma pontos meghatározhatósága érdekében tisztelettel kérjük a gyülekezetek lelképásztorait, gondnokait és iratterjesztőit, akárcsak egyéni előfizetőinket, hogy legkésőbb december 20-ig jelezzék a szerkesztőségnek az impresszumban megadott elérhetőségei bármelyikén, amennyiben módosul a jövő évre előfizetendő példányok száma. Akik a fenti időpontig nem jeleznek változást, azt vállalják, hogy a Kálvinista Szemlét 2020-ra ugyanannyi példányban fizetik elő, mint idén. Lapunk éves előfizetési díja 6,00 euro. Kérjük, az előfizetési díjat majd csak a januári számhoz mellékelt pénzesutalvánnyal térítsék meg.

A szerkesztőség

A Pátia rádió református műsorai

- November 3-án a Világosság egyházi műsorban 7.05-kor Fazekas Ágnes tornaljai lelképásztor Dániel bűnvalló imádságának az üzenetéről szól a hallgatókhoz.
- November 17-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Somogyi Alfréd esperes, apácaszakállasi lelképásztor Dániel kijelentéséről, a fogság hetven évéről szól igei magyarázatában.
- December 8-án, advent második vasárnapján, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Lőrincz Gábor gelléri és bogyai lelképásztor osztja meg várakozással kapcsolatos gondolatait.
- December 22-én, advent negyedik vasárnapján, a 7.05 kezdődő Világosságban Erdélyi Zoltán perbeti lelképásztor az eljövendő Krisztusról osztja meg gondolatait.
- December 25-én, karácsony első napján a Világosság egyházi műsorban 11.00 órakor istentiszteletet közvetítésére kerül sor a madari református templomból. Igét hirdet Csiba Zoltán lelképásztor.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya.

A Világosság egyházi műsort másnap, hétfőn, 13.05 órakor megismétlik, illetve meghallgatható a Sola rádió honlapján: <http://www.refradio.eu/radio/sola/vilagosság>

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László
Szerkesztő: Fritz Beke Éva
Előfizethető a református lelkési hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com

Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09